

soud než se přidati k úsudku obou nižších stolic, že tomu tak není a to na základě zprávy okresní politické správy, že ani tělocvičná jednota »Sokol« v L., ani odbočka tělocvičné jednoty v S. nebyla nikdy u tohoto úřadu hlášena. Z okolnosti, že tato okresní politická správa s odbočkou jednoty »Sokol« v L. vskutku jednala jako s právní osobností, nemůže v té příčině rozhodovati a jsou pro rozhodnutí otázky té nezávažny výměry této okresní politické správy, které byly žalovaným předloženy k důkazu právní osobnosti odbočky a nebylo rovněž třeba v témž smyslu nabízených důkazů, neboť právní osobnost odbočky v L. mohla by býti prokázána jen předložením náležitého dokladu o tom, že odbočka ta vznikla a trvá jako právní osobnost způsobem ve spolkovém zákoně předepsaným (§§ 7 a 10 spolkového zákona). Nelze-li uznati právní osobnost této odbočky, jest souhlasiti s názorem nižších stolic, že platná smlouva mezi ní a místní školní radou o pronájmu shora naznačené místnosti ve školní budově vůbec ani nevznikla a vzniknouti nemohla, a to pro nedostatek právně platného svolení ke smlouvě na straně této odbočky, jež dáno býti nemohlo, ježto odbočka ta nemá právní osobnosti a není tedy schopna k nabývání práv. Smlouva ta byla by snad mohla platně vzniknouti, když by byl tehdejší starosta odbočky Petr T. jednal v plné moci jemu udělené za tím účelem tělocvičnou jednotou »Sokol« v S., jakožto snad mateřskou jednotou této odbočky, pokud ovšem tato sama s odbočkou v L. právní osobnosti požívá; toho však žalovaný ve sporu ani neuplatňoval. Je-li tomu tak, dlužno z toho vyvoditi závěr, že není tu platné smlouvy nájemní vůbec a že používání oné místnosti ve škole děje se bez právního důvodu, čehož dalším důsledkem jest, že místní školní rada, o jejíž legitimaci ku žalobě podle Šu 25 (3) zákona z 9. dubna 1920 čís. 292 sb. z. a n. nemůže býti pochybnosti, jak ostatně bylo vysloveno i ve zdejším rozhodnutí čís. 3762, jest oprávněna jménem školní obce z užívání této místnosti vyloučiti každého z onoho sdružení, kdo si je vzhledem na tuto smlouvu osobuje, aniž je třeba, by se tak stalo současně společnou žalobou proti všem členům tohoto sdružení.

Čís. 6773.

Pokud není zjištěno a rozhodnuto, že se dítě zdržuje mimo otcovu domácnost po právu, trvá toliko povinnost otcova ku výživě naturální. Projevil-li otec souhlas s tím, by se dítě zdržovalo mimo jeho domácnost, jest mu uložiti výživné v penězích. V tom, že otec nepodnikl soudního zákroku, by mu bylo navráceno dítě, nelze za všech okolností spatřovati projev souhlasu s odnětím dítěte. I v tom případě, rozejdou-li se manželé bez rozvodu a rozluky, může soud rozhodnouti, komu mají býti dítěti ponechány ve výchově a jak jest upravit výživu.

(Rozh. ze dne 3. února 1927, R I 1006/26.)

Návrh matky, by manželský otec platil dítěti, jež žije s ní odloučeně, výživné s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, r e k u r s n í s o u d n á v r h u vyhověl.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Stěžovatel napadá rozhodnutí rekursního soudu proto, že není povinen poskytovat dítěti výživné v penězích, když se bez vážné příčiny zdržuje mimo jeho domácnost, ježto matka je odvedla, opouštějíc manžela bez vážného důvodu. Tvrdí, že nesouhlasil s jejich odchodem, protože si návratu přál a se ho domáhal. Zásadně jest manželský otec povinen poskytovat dětem výživu in natura ve své domácnosti (§ 139 a 141 obč. zák.). Tato povinnost otcova nemůže býti pravidelně změněna svémocí třetích osob, ani matky. Ovšem, projevil-li otec souhlas s tím, že dítě zdržuje se mimo jeho domácnost, netrvá na svém právu mít dítě u sebe, žít je ve své domácnosti in natura a není závady, by se mu neuložilo výživné v penězích. Jeho případná obrana, že je ochoten živiti dítě u sebe, může býti v takovém případě míněna nikoli vážně a poctivě a jen na oko. Souhlas lze projevit ovšem i mlčky (§ 863 obč. zák.), není-li vážných pochybností o souhlasu — a může býti takový souhlas shledán i v tom, že otec nepodnikne soudních kroků, by se návratu dítěti domohl. Tu však opomenutí soudního zákroku nemusí býti vždy činem, svědčícím souhlasu s odnětím dítěte, ježto dle okolností mohou otce vésti k nepodniknutí soudních kroků jiné pohnutky — nežli vůle setrvati na právu poskytovat výživu v domácnosti vlastní. Nároku na poskytování výživy od otce dítěti ovšem nepozbývá tím, že je z domácnosti jeho odvedeno, ale povinnosti otcovy na poskytování výživy in natura měniti nelze svémocí a pokud není zjištěno a rozhodnuto, že dítě se zdržuje mimo domácnost otcovu po právu, trvá toliko povinnost k výživě naturální. Soud poručenský je však povinen učiniti potřebná opatření na ochranu nezletilého dítěte, jež požívá zvláštní ochrany zákona (§ 21 obč. zák.). To plyne z více ustanovení občanského zákoníka. Tak § 105 předpisuje, že soud je povinen při dobrovolném rozvodu starati se o děti. Rovněž podle §u 117 má soud při rozluce vyměřiti v rozhodnutí o ní i dětkám zatimní výživné. Dle §u 142 má soud rozhodnouti, kdo z manželů již rozvedených nebo rozloučených má děti vychovávat v první řadě s ohledem na zájmy dítěte, pak teprv povolání, osobnosti a vlastnosti manželů a příčin rozvodu neb rozluky. Zákon ovšem výslovně neupravuje, jak si má soud počínati ohledně výživy dítěte, když manželé bez rozvodu a rozluky se rozejdou. Ale zásada o zájmu dítěte musí i zde rozhodovati podle pravidel vyslovených v citovaných ustanoveních zákona. I tu je na soudě poručenském (opatrovnickém), by hájil zájmů dítěte, jež jsou pod zvláštní ochranou zákona, a proto může i tu rozhodnouti, komu děti mají býti ve výchově ponechány a jak výživu upravit, dle obdoby §u 142 obč. zák. Velí-li zájem dítěte, by zůstalo u matky a svěří-li jí soud výchovu, pak nelze říci, že dítě zdržuje se mimo domácnost otcovu proti právu, bezdůvodně a že otec není povinen, poskytovat výživné v penězích. Jeho zásadní povinnost k výživě in natura není bezprávně měněna. V projednávaném případě pokládá první soud za to, že není vážného důvodu, by matka s dítětem se zdržovala mimo otcovu domácnost; rekursní soud sice tomu též přisvědčuje, ale uložil přes to placení výživného v penězích proto, že otec nepodnikl soudních kroků, by návrat dítěte vymohl a tím pro-

jevil souhlas s tím, že u něho živeno není a že je v zájmu dítěte, by bylo u matky. Ale v těchto směrech nelze rekursnímu soudu přisvědčiti. Nelze v tomto případě říci, že dítě nezdržuje se mimo otcovskou domácnost proti vůli otcově a že on s tím projevil souhlas. Souhlas otcův, vyvozaný jen z toho, že nepodnikl soudních kroků proti manželce, aby se ona a dítě vrátily k němu, není v tomto případě nepochybný (§ 863 obč. zák.). Vždyť manželka odešla od otce a odňala mu dítě své-
mocně, bez vážného důvodu je má u sebe, otec si návrat přál, oň se ucházel, ovšem marně. Nelze pokládati za souhlas jeho, když za těchto okolností nezačal spory s matkou, jež při jeho nezámožnosti by snad byly nad jeho síly a poměr k matce zhoršily a setrval jen na mimosoudních výzvách. Ani tomu nelze přisvědčiti, že je v zájmu dítěte, by zůstalo u matky. Matka nemá přednějšího práva na dítě, nevelí-li zájem dítěte, by bylo v její výchově. Ale je přece v zájmu dítěte, by se spory mezi manžely uklidnily, matka, opustivší otce bez vážné příčiny, se k němu vrátila a dítě se otcovi neodcizovalo; když pak může i bez návratu matky v domácnosti otcově mu býti poskytnuta řádná a pečlivá výchova, jak plyne ze šetření, tu zájem dítěte již tříletého nevelí, by zůstalo u matky, bezdůvodně se zdráhající, vrátiti se k manželce. Jinak by se podporoval rozkol manželský. Není tedy zákonného důvodu, aby otec výživné platil v penězích a dítě bylo vychováno mimo jeho domácnost, v níž o ně může býti dobře postaráno.

Čís. 6774.

Činnost úvěrního družstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. nemůže se vztahovati na obstarávání koupě a prodeje cenných papírů a losů vlastním členům, na opatřování informací a porad všeho druhu o peněžnictví a úvěrnictví, úvěruschopnosti osob a firem, i úvěruschopnosti vlastních členů ať již revisí závodů, zaváděním účetnictví a pod., vše jen pro vlastní členy, aniž poskytováním hospodářských, právních a daňových porad všeho druhu kvalifikovanými odborníky vlastním členům.

(Rozh. ze dne 3. února 1927, R I 1043/26.)

Úvěrní družstvo, zapsané společenstvo s r. o., opovědělo k zápisu do rejstříku změny stanov mimo jiné v tom směru, že uvedlo další účele družstva: c) obstarávání koupě cenných papírů a losů vlastním členům, d) opatřování informací a porad všeho druhu o peněžnictví a úvěrnictví, úvěruschopnosti vlastních členů ať již revisí závodů, zaváděním účetnictví a pod., vše jen pro vlastní členy, e) poskytováním hospodářských, právních a daňových porad všeho druhu kvalifikovanými odborníky vlastním členům. Rejstříkový soud vrátil opověď k opravě v tom směru, by ze stanov byly vyloučeny jako další účele družstva odstavec c), d), e). Důvod y: Z nových stanov jest vyloučiti z článku 2. jako další účele družstva odst. lit. c), d), e), neboť ad c) obstarávání koupě a prodeje cenných papírů a losů, i když by se obmezovalo jen na vlastní členy, nesouvisí nijak s činností úvěrního